

–Pep, com va néixer can Fidel del Firal?

Va ésser l'any 37. L'Ajuntament, presidit per en Manel Fernández, volien reestructurar el Carrer Major. Una de les primeres accions que van fer, fou l'enderroc parcial de l'antiga casa (recordeu que estava al mig del carrer).

L'Ajuntament ens va oferir de canviar-la per la del Firal, on llavors només hi havia ca la Sra. Remei, can Mula-to, can Vicenç i l'actual can Fidel. Però no us penseu pas que fos fàcil, aquest canvi. La Sra. Remei, propietària de la casa, que vivia en una torre al Firal, actualment can Botei, i el seu procurador, un cop acabada la guerra, i abusant del poder establert, volien cobrar-nos 4.000 duros, però com que jo volia les coses ben fetes, en fer el canvi he vaig fer amb escriptures davant de notari i no davant del comitè, com ells proposaven. Tenint-ho així, en Lloses em va dir que no tenia per què pagar res.

–Què recordeu de la guerra a Besalú?

Temps de mal passar; racionament i por perquè les esglésies eren plenes de material bèl·lic; a Sant Vicenç i Sant Pere recanvis de l'aviació...

També recordo que el dia que va venir el comitè de Puigcerdà per endur-se'n l'alcalde (en Manel), tot el poble va sortir amb forques a defensar-lo.

Ah!, i també hi ha una altra cosa que no oblidaré: aquella riuada de gent que continuament, i durant dos dies, omplien la carretera i els voltants del poble per l'entrada dels nacionals.

–Hi havia algun personatge popular de la vila, a la vostra joventut?

Oh, i tant!... En Juanito. Sabeu quina una en va fer? Doncs quan van robar la Vera Creu, en què tot el poble anava de bòlit per trobar-la, va sortir dient que ell sabia on era. Va fer anar tota la comitiva, presidida per les forces vives, on ara hi ha els «quartels». Allà hi havia un vell molt malalt que amb prou feines es podia moure, i davant l'estranyesa de tothom va dir: «Voleu més creu que aquesta?».

També hi havia un altre personatge molt important, en Cambó, que vivia aquí. Recordo que a casa seva sempre deien que no seria mai res, i ja veieu si va arribar enlaire. Tots els llibres en parlen!

Com heu vist l'evolució tècnica des de Besalú estant?

Home, he vist força coses. L'arribada de l'electricitat a Besalú, que n'hi havia molts que no la volien a casa perquè deien que era cosa dels dimonis.

Això també passava amb els primers autos: la gent no se'n fiava perquè «eren un bestiar sense ulls».

I també el primer avió que vaig veure. Era amb la Roseta, i mentre llauràvem el camp el vam veure que volia baixar. Va anar a parar al camp de la Canova (enmig del

pedregar). Vaig deixar la Roseta amb els bous, i vaig córrer a veure què havia passat. L'avió, que era francès, va quedar ben estavellat.

–I de la tele, què és el que més us agrada?

Renoï, la sarsuela, quan en fan.

–Heu viatjat gaire?

I tant, que sí. He anat a Núria, a Rivesaltes, a Montserrat, i també, quan estava malalt, anava a Barcelona amb un camió que li deien «la Ràpida». Una vegada vaig anar fins a Martorell.

–Quines distraccions teniu?

Si fa sol vaig a l'hort a passar l'estona, encara que ara no hi puc treballar tant. I si plou o fa fred, em quedo a casa i miro la tele i els mapes de geografia.

–No aneu mai al cafè?

No, des de l'entrada dels nacionals, que em van fer pagar setze duros de multa per ésser del sindicat de pagesos i anar al seu cafè, vaig dir-me que ja els recuperaria, i no hi he anat més fins que fa tres anys vaig anar a Cal Tronc a trobar un noi, i la Glòria, quan em va veure, em va convidar a fer-ne un.

–Quina és la beguda que més us agrada?

El moscatell sempre m'ha enllaminat.

–I per menjar, què preferiu?

Les anguiles de riu. Eren molt bones!

–Quina pel·lícula recordeu?

Ah!, aquella en què Moisès va separar les aigües i va quedar un camí al mig del mar. Sí, els Deu Manaments.

–Quins ballables recordeu amb més entusiasme?

La polka, la maxurca, el pericon i el vals, que no m'acabava d'agradar perquè em feia rodar el cap.

Recordo que una vegada que volíem ballar, ens vam trobar que ens havien encolat el manubri.

–Quines coses us agradaria haver fet i no ho heu aconseguit?

N'hi ha dues: ballar bé les sardanes, i anar amb bicicleta. I parlant de bicicletes, el meu oncle en va fer una de fusta i hi anava a Maià a fer el cafè. Llavors només n'hi havia tres, al poble, la del vell Parés, la d'en Ganes blanques, i la d'en Pep Viu.

Són la una de la nit, demà hi ha matines, però l'avi Pep podria continuar explicant-nos coses. Són quasi noranta-un anys de vivències del nostre poble.

Tallaferro

Pom
de
flor

SEMPRE HI HA OCASIÓ PER A...
UNA FLOR.

A Besalú:

Peixateria NEUS